

Namens De Onderwijscoöperatie
en Regiegroep Onderwijs2032

17 november 2016

Geachte heer Dekker,

Hierbij bieden wij u de uitkomsten van de verdiepingsfase Onderwijs2032 aan voor de trajecten die de Onderwijscoöperatie en de Regiegroep hebben geleid. De trajecten hebben eigen uitkomsten en inzichten opgeleverd, maar er is ook een gemene deler die wij graag gezamenlijk benadrukken en die essentieel is voor een vervolg.

Dóór met curriculumontwikkeling met leraren in een prominente positie

Een volgende stap in curriculumvernieuwing is van belang. Dat kan alleen als aan een aantal belangrijke uitgangspunten wordt voldaan, de leraar hierin de hoofdrol speelt en er een goede uitwisseling plaatsvindt tussen het curriculum op het niveau van de school en het landelijke curriculum.

Curriculum op school en landelijk

Het curriculum krijgt vorm op het niveau van de school en op landelijk niveau. Dagelijks geven lerarenteams en hun schoolleiding vorm aan het curriculum op hun school. Dit is een continu proces, waaraan ze werken vanuit hun visie op onderwijs en waarbij hun leerlingen centraal staan. De dialoog op school onder leraren over wat leerlingen nodig hebben voor de toekomst is een onmisbaar element van curriculumvernieuwing. Deze dialoog moet verder gestimuleerd en gefaciliteerd worden. Dit is een belangrijke basis voor scholen om vorm te geven aan de vernieuwing van hun curriculum.

Het landelijk curriculum beschrijft het wettelijke kader van het 'wat' en moet regulier herzien worden om ervoor te zorgen dat dit bij de tijd is en dat leerlingen in een doorlopende leerlijn goed voorbereid worden op hun toekomst. De inbreng van vele betrokkenen is hierin essentieel. Het gaat daarbij in ieder geval om leraren, schoolleiders, bestuurders, leerlingen, ouders, lerarenopleidingen, het vervolgonderwijs en werkgevers. Maar ook wetenschappers en maatschappelijke organisaties leveren hier een belangrijke bijdrage aan. Op basis van deze inbreng stelt de overheid het 'wat' vast en vertaalt dit naar kerndoelen en eindtermen.

De landelijke kaders bevatten de kern die voor alle leerlingen essentieel is en een doorlopende leerlijn garandeert. Ze moeten houvast én ruimte bieden aan scholen en lerarenteams om eigen keuzes te maken die passen bij hun leerlingen. De vraag *hoe* leerlingen kennis en vaardigheden aangeleerd krijgen en de bijbehorende didactiek is geheel aan lerarenteams. De variëteit in het Nederlands onderwijs is daarbij een groot goed.

Leraren spelen de hoofdrol bij curriculumontwikkeling

Lerarenteams spelen in de ontwikkeling en vernieuwing van het curriculum op school een hoofdrol. Zij moeten tijd, ruimte, verantwoordelijkheid en vertrouwen krijgen om hieraan te werken. Ook bij de landelijke herijking van het curriculum vervullen leraren een sleutelpositie. Zowel op school als op landelijk niveau staat collegiale uitwisseling centraal. Schoolleiders, bestuurders en de overheid

moeten dit stimuleren en faciliteren. Hiervoor moeten financiële middelen ter beschikking gesteld worden, in eerste instantie voor een ontwikkelfase, daarna structureel.

Een cyclisch en continu proces

Curriculumvernieuwing is alleen mogelijk als er sprake is van een cyclisch proces waarbij er continu interactie is tussen het schoolniveau en het landelijke niveau. De ervaringen en inzichten die scholen met nieuwe onderdelen opdoen in de praktijk moeten een plek krijgen in de landelijke curriculumontwikkeling en vice versa; de landelijke curriculumontwikkeling moet beproefd worden in de schoolpraktijk. Curriculumontwikkeling vraagt tijd. Het startpunt van scholen en teams is verschillend en er moet voldoende tijd zijn om een vernieuwd curriculum op scholen te realiseren en dat te onderhouden.

Een vervolg van, voor en door het onderwijsveld

De Onderwijscoöperatie, de PO-raad, de VO-raad, AVS, Ouders & Onderwijs en het LAKS hechten belang aan een vervolgproces waarin aan de bovenstaande uitgangspunten is voldaan. Deze partijen gaan ervan uit dat de staatssecretaris bovengenoemde uitgangspunten onderschrijft en gaan daarover graag met hem in overleg. In dat geval zullen zij zo snel mogelijk na de reactie van de Staatssecretaris een voorstel doen voor een vervolgproces.

Voorzitter Onderwijscoöperatie

Dhr. L.J Kentson

Voorzitter Regiegroep

Dhr. Drs. T.M. Douma